

**LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS
TARKOITUKSEN MUKAISEN INTERNETYHTEYDEN NOPEUDESTA
YLEISPALVELUSSA****1. ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ****1.1. JOHDANTO**

Tietoverkoissa välitettävän datan määrä kasvaa jatkuvasti ja internetin yli käytettävien palveluiden käyttö lisääntyy. Yhteiskunnan ja sen palveluiden digitalisoituessa on keskeistä, että kaikkien saavutettavissa on sellaiset tietoliikenneyhteydet, jotka mahdollistavat yleisesti käytettyjen digitaalisten hyöty- ja viihdepalveluiden käytön.

Tietoyhteiskuntakaaren yleispalvelusääntelyllä (12 luku) taataan kaikille viestintäpalvelujen käyttäjille tietyt perustasoiset viestintäpalvelut. Tietoyhteiskuntakaaren 85 §:n 1 momentin mukaan yleispalvelulla tarkoitetaan yleisten puhelinpalvelujen ja tarkoituksenmukaisen internetyhteyden tarjontaa tietyssä vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa sekä yleisen numeropalvelun ja puhelinluettelopalvelun tarjontaa.

Yleispalveluun kuuluvalla puhelinliittymällä on voitava käyttää hätäpalveluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava kaikille käyttäjille tarkoituksenmukainen internetyhteys.

Tietoyhteiskuntakaaren 87 §:ssä säädetään internetyhteyspalvelua koskevasta yleispalveluvuolollisuudesta. Kyseisen lainkohdan mukaan Viestintäviraston nimeämällä teleyrityksillä on velvollisuus tarjota käyttäjälle kohtuuhintainen internetyhteys vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan riippumatta siitä, missä päin Suomea asuin- tai sijaintipaikka maantieteellisesti sijaitsee. Tarkoituksenmukaisen internetyhteyden määrittelyssä tulee ottaa huomioon käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Yleispalveluyhteyden vähimmäisnopeudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Tällä hetkellä vähimmäisnopeudeksi on säädetty 1 megabitti sekunnissa (1 Mbit/s).

Ennen asetuksen antamista Viestintäviraston on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalvelujen markkinoista, käyttäjien ja tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta sekä arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille. Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi lokakuussa 2014 Viestintävirastoa laatimaan silloisen viestintämarkkinalain (393/2003) 60 c §:n 3 momentin (vrt. nykyinen tietoyhteiskuntakaaren 87 §:n 3 momentti) mukaisen selvityksen. Selvitykseen sisältyvän arvion tuli ulottua vuoteen 2020 saakka. Selvitys ja siihen liittyvä lisäselvitys valmistuivat joulukuussa 2014.

1.2. YLEISPALVELUN NOPEUS 10Mbit/s VUOTEEN 2021

Viestintäviraston selvityksessä esitetään tiekartta vuosikymmenen loppuun. Selvityksessä arvioitiin, että käytössä olevien liittymänopeuksien edelleen noustessa sekä yleisen LTE verkkopeiton kasvaessa toimilupaehtojen mukaisesti, olisi perusteltua nostaa yleispalvelulaajakaistan nopeus 4-6 Mbit/s tasolle vuonna 2019. Vuoden 2020 jälkeen olisi mahdollista arvioida tarkoituksenmukaisen laajakaistapalvelun tiedonsiirron nopeuden nostoa 8-10 Mbit/s tai mahdollisesti korkeammalle tasolle.

Tavoitteena on yhteysnopeuden nostaminen portaittain 10 megabittiin sekunnissa vuoteen 2021 mennessä. Suurimmat korotukset kuitenkin edellyttävät, että LTE- ja LTE-A-verkot (ns. 4G-verkko) voivat kehittyä odotetulla tavalla ja 700 MHz:n taajuusalue saadaan otettua käyttöön. 700 MHz-taajuusalueen käyttöönoton tapahduttua tai viimeistään vuoden 2017 loppuun mennessä asiassa suoritetaan väliarviointi.

Viestintäviraston selvityksen perusteella ministeriö esittää ensimmäisessä vaiheessa asetuksen sisällöksi, että tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeus olisi 1 päivästä marraskuuta 2015 lähtien kaksi megabittiä sekunnissa. Lisäksi tarkoituksenmukaisen internetyhteyden keskimääräinen vähimmäisnopeus olisi 1 päivästä marraskuuta 2015 lähtien 1,5 megabittiä sekunnissa 24 tunnin mittausjakson aikana ja yksi megabitti sekunnissa minkä tahansa neljän tunnin mittausjakson aikana. Asetus ehdotetaan annettavaksi tietoyhteiskuntakaaren 87 §:n 3 momentin nojalla.

Yhteysnopeuden nostamista puoltaa erityisesti se, että Viestintäviraston selvityksen perusteella käytössä olevista internetliittymistä noin 73 prosentissa nopeus oli kaksi megabittiä sekunnissa tai enemmän. Selvityksessä esitetyn arvion mukaan käyttäjien ja tilaajien enemmistön (51 prosenttia) käytössä on nimellis- tai enimmäisnopeudeltaan yli 10 megabittiä sekunnissa oleva yhteysnopeus. Pelkästään tilaajien enemmistön käytössä olevaa yhteysnopeutta tarkasteltaessa voidaan yhteysnopeuden nostamisen kahteen megabittiin sekunnissa katsoa olevan varsin maltillista.

Käyttäjän näkökulmasta yhteysnopeuden nostaminen kahteen megabittiin sekunnissa tarkoittaa sitä, että käyttäjä saa internetin kautta toimivat peruspalvelut käyttöönsä nopeammalla latautumisaajalla. Tämä helpottaa ja nopeuttaa esimerkiksi verkkopankin käyttöä tai nettilehtien lukemista. Lisäksi kahden megabitin yhteysnopeudella on mahdollista käyttää osaa internetin kautta toimivista tv- ja videopalveluista.

1.3. ASETUKSEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Ensimmäisen vaiheen toteuttamiseksi annettavalla asetuksella on taloudellisia vaikutuksia teleyrityksille, sillä asetuksessa säädetään siitä internetyhteyden vähimmäisnopeudesta, joka jokaisen luonnollisen henkilön ja yrityksen on oikeus saada vakituiseen asuin- ja sijaintipaikkaansa. Yleispalveluliittymän tarjoaminen käyttäjille, joiden saatavilla ei muutoin olisi liittymiä, voi edellyttää teleyrityksiltä verkkopeiton rakentamista tai parantamista erityisjärjestelyin, koska nämä käyttäjät sijaitsevat matkaviestinverkon kuuluvuusalueen reunamilla tai kokonaan sen ulkopuolella. Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi tukiasemapaikan lisääminen verkkoon, tukiasemasolun kapasiteetin lisääminen tai tukiasema-antennien parantaminen. Kun kuitenkin otetaan huomioon uusien 800 MHz:n toimilupien peittovaatimukset, nykyisen UMTS-verkkopeiton (niin sanottu 3G-verkko) kattavuus ja se, että jo nykyiselläänkin valtaosalla käyttäjistä on käytössään

nopeudeltaan yli kaksi megabittiä sekunnissa oleva internetliittymä, ei yleispalvelunopeuden nostamisesta kahteen megabittiin sekunnissa pitäisi aiheutua teleyrityksille juurikaan lisäinvestointeja.

Tietoyhteiskuntakaaren 85 §:n 2 momentin mukaan Viestintävirasto nimeää ne yritykset, joilla on velvoite toimia yleispalveluyrityksenä, jos nimeäminen on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Viestintävirasto on tämänhetkisissä päätöksissään velvoittanut 10 teleyritystä internetyhteyspalvelun tarjontaan velvollisiksi yleispalveluyrityksiksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Vähimmäisnopeuden nostaminen edellyttää, että Viestintävirasto arvioi yleispalveluun kuuluvien laajakaistapalveluiden saatavuutta Suomessa ja nimeää arvioinnin perusteella uudelleen yleispalveluvelvolliset yritykset.

Tietoyhteiskuntakaaren 94 §:n mukaan yleispalveluyritys on kuitenkin oikeutettu saamaan korvauksen valtion varoista siihen osuuteen yleispalvelun nettokustannuksia, joiden katsotaan aiheuttavan sille kohtuuttoman taloudellisen rasitteen. Yleispalveluyritykset eivät ole hakeneet nettokustannusten korvaamista.

2. MUUTOKSET

1 §

Tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeus

Asetuksen 1 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että tietoyhteiskuntakaaren 87 §:n 2 momentissa tarkoitettua tarkoituksenmukaisen internetyhteyden vähimmäisnopeus saapuvassa liikenteessä on 2 Mbit/s nykyisen 1 Mbit/s sijasta.

Asetuksen 1 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että tarkoituksenmukaisen internetyhteyden keskimääräinen vähimmäisnopeus saapuvassa liikenteessä on 1,5 Mbit/s 24 tunnin mittausjakson aikana ja 1 Mbit/s minkä tahansa 4 tunnin mittausjakson aikana. Nykyinen vaihteluväli on 750 Kbit/s 24 tunnin mittausjakson aikana ja 500 Kbit/s minkä tahansa 4 tunnin mittausjakson aikana.

Asetuksen 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaan tarkoituksenmukaisen internetyhteyden 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisnopeutta tullaan arvioimaan uudelleen vuonna 2017 vuodelle 2021 asetetun 10 Mbit/s tavoitetasoa saavuttamiseksi.

Ehdotetut muutokset kohdistuisivat sisällöllisesti koko asetukseen. Tästä syystä muutokset toteutettaisiin antamalla uusi asetukset.

3. VOIMAANTULO

Asetus esitetään tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2015.

4. LAUSUNNOT

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi asetusluonnoksesta lausunnot 151 eri taholta. Lausunnon antajat ovat pitäneet ehdotettuja muutoksia pääosin kannatettavina. Lausunnoissa on tehty jonkin verran esityksen yksityiskohtia koskevia kannanottoja ja muutosehdotuksia, jotka on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa.